

Škola Forex trgovanja

Predviđanje deviznih kurseva

piše: Dragan Berger
d.berger@emagazin.co.yu

U predviđanju deviznih kurseva i cena drugih finansijskih instrumenata jedino je sigurno da niko ne može sa 100% sigurnošću znati gde će se tržište kretati u narednih 60 minuta, a kamo li nekoliko narednih meseci.

U trgovanju valutama važi veoma jednostavno pravilo koje deli uspešne od neuspešnih trejdera: uspešni su oni koji prepoznaju kada je pravi momenat da kupe određenu valutu čija vrednost ima veću verovatnoću da raste nego da pada, a zatim je prodaju po većoj ceni od kupovne i na taj način ostvare određeni profit uz ukalkulisani rizik koji su snosili prilikom ulaska u tu poziciju. Ono što je važno shvatiti jeste da profesionalni trejder ulazi u poziciju ne zato što 100% zna

FUNDAMENTALNA I TEHNIČKA ANALIZA SU DVA OSNOVNA ALATA KOJE FOREX TREJDER KORISTI ZA PREDVIĐANJE DEVIZNIH KURSEVA

gde će se cena kretati, već zato što je odnos rizika i verovatnoće u povoljnom odnosu za poziciju koju želi da zauzme.

Većina ljudi preferira da preuzme određene korake, tek kada su 100% sigurni u ishod. Moram da vas razočaram, potpuna sigurnost ishoda je jako mala u realnom životu i zato je tako malo uspešnih ljudi i uspešnih trejdera! Ako želite da budete uspešni u trgovanju, morate da snosite rizik i da budete osoba od akcije. Ako snosite rizik, to ne znači i da ćete uspeti, jer bi onda svaki kockar bio uspešan. Uspećete jedino ako snosite kalkulisani rizik daleko manji od potencijala koji vam nudi data pozicija. Pored rizika koji određujete i koji želite da snosite, morate pažljivo odabrati poziciju sa velikom verovatnoćom ostvarivanja vašeg plana i biti uzdržani sve dok se takva prilika ne ukaže.

Trgovanje verovatnoćom

Ovo je trenutak da shvatite da u trgovanju valutama vi trgujete verovatnoćom i, ako počnete sa tim stavom, mnogo će vam lakše biti da opstanete u ovom ili bilo kom drugom biznisu. Ne postoji siguran biznis ili siguran „signal“! Postoje „signali“ koji vam daju veću ili manju šansu da predvidite šta će se desiti u kraćem ili dužem roku. Ono što jedino možete kontrolisati i predvideti je, ako sve krene kako ne treba, koliko želite maksimalno da izgubite i to je izuzetno važna stavka u planiranju vašeg trgovanja.

U zavisnosti od toga šta vam je cilj: dnevno, swing ili poziciono trgovanje, adekvatno ćete stavljati akcenat na određene signale i vremenske intervale. Da biste prepoznali signale na valutnom tržištu, morate

da naučite kako da koristite neke od analiza koje vam u tome mogu pomoći. U trgovanju valutama postoje dve vrste analiza, a to su fundamentalna i tehnička analiza koje uspešni Forex trejderi svakodnevno primenjuju. Uz pomoć ovih analiza vi svakodnevno pratite svoje okruženje valuta i odlučujete kada neku valutu da kupite odnosno prodate, u zavisnosti od vaše strategije i signala koje dobijate datim analizama.

Fundamentalna analiza

Ovo je analiza koja predstavlja aktivno praćenje fundamenata jedne valute kao što su ekonomski indikatori zemlje, politička situacija u zemlji i regionu, prirodni resur-

si i ljudi. Svaki deo fundamenta jedne valute može uticati da valuta te zemlje više ili manje vredi u odnosu na druge svetske valute, pa je i svaka promena bilo kog fundamenta važna da bi se na vreme locirala i adekvatno analizirala u cilju predviđanja mogućeg uticaja na promenu vrednosti valute. Ono što profesionalni Forex trejder mora znati je kako, kojim intenzitetom i kojom brzinom svaki pojedinačni

van fundamentalni signal, jer evro gubi preko 11% svoje vrednosti samo od januara ove godine. Ovo je bila odlična prilika za trejdere da ostvare profit u trgovanju najlikvidnijeg para EUR/USD.

Tehnička analiza

Ovo je analiza koja proučava istoriju cena koje su predstavljene grafovima. Tehnička analiza se ne bavi fundamentalnim faktori-

ukoliko trenutna cena postaje manja od prosečne, prodaje datu valutu. Šta koriste aktivni trejderi? Svaki trejder bi trebalo da koristi i fundamentalnu i tehničku analizu, s tim što se pri određenim strategijama daje prednost tehničkoj analizi. Aktivni trejder koji kupuje i prodaje svoje pozicije u roku jednog dana kao svoju primarnu analizu koristi tehničku, jer trejder odlučuje da uđe i izađe iz pozicije u roku od nekoliko minuta do nekoliko sati i to nekoliko puta dnevno. Kod „swing” i „position” strategija, gde se jedna pozicija drži najmanje dva dana do nekoliko meseci ili godina, tehnička i fundamentalna analiza mogu biti podjednako zastupljene u procesu odlučivanja.

Oprobajte se u Forex trgovini

Svi nestrpljivi koji bi želeli da vide kako izgleda elektronska platforma za trgovanje i oprobaju se u trgovanju sa virtuelnim (demo) novcem do iznosa od 100.000\$, mogu se besplatno registrovati za ITS TREJDER platformu na sajtu www.trading-school.com. Sve cene valuta koje budete videli na platformi su u realnom vremenu i vi ste priključeni na globalno tržište valuta kao i svi profesionalni Forex trejderi.

faktor fundamenta može svojom promenom izolovano ili u grupi uticati na promenu kursa date valute u odnosu na vodeće svetske valute.

Jedan od fundamenata valute izuzetno važan za Forex trejdere je kamatna stopa, jer njena promena može značajno prouzrokovati rast ili pad date valute u odnosu na ostale. To je upravo jedan od signala. Ukoliko izolovano posmatramo samo jedan indikator, kao što je kamatna stopa, i ako dođe do povećanja kamatne stope na određenu valutu, veoma je verovatno da će vrednost te valute imati tendenciju rasta u odnosu na druge valute čija je kamatna stopa ostala nepromenjena. Takođe je značajno da pri ovoj analizi posmatramo više vezanih indikatora, kao što je i inflacija u datoj zemlji, jer ona određuje našu relativnu kamatu. Ukoliko pretpostavimo da je inflacija ostala nepromenjena ili se smanjuje, to nam daje još jači signal da valuta može imati tendenciju rasta i trejder dosledno svojoj strategiji treba da reaguje na ovaj signal. Sledeći signal može biti politička situacija u zemlji. Nestabilna politička situacija prouzrokuje odlazak investitora iz jedne zemlje u neku drugu, što kao rezultat kreira pojačanu ponudu valute zemlje koja prolazi kroz nestabilnu političku situaciju, jer investitori žele da svoj kapital pretvore u neku od stabilnijih vodećih svetskih valuta, što direktno utiče na slabljenje date valute. Takva je situacija u proteklih šest meseci sa evrom: Evropska unija fundamentalno prolazi kroz malu političku krizu, što je negati-

ma, jer smatra da je to već proučeno i da se reakcija na date fundamente već oslikala na ponudi i tražnji valuta, što je adekvatno tome oslikano na istoriji cene u grafu. Tehnička analiza se sastoji u tome što se na grafovima proučavaju određeni elementi, kao što su trend kretanja cena, volumen, važne linije (nivoi cena) – koje mogu biti ili linije podrške ili linije otpora, figure koje se formiraju i koje mogu indicirati produženje ili okretanje trenda i na kraju analiza višestrukih tehničkih indikatora koji se ocrtavaju na samom grafu ili ispod njega.

Kod tehničke analize je važno konstantno pratiti grafove valuta i crtati sve važne linije, što može dati signal da se trenutna cena valute nalazi na nivou koji vam može pomoći da odlučite da li datu valutu treba kupiti ili prodati. Kod tehničke analize, kao i kod fundamentalne, dobro je imati više vezanih indikatora koji nam daju iste signale za odluku, zahvaljujući čemu se verovatnoća našeg predviđanja povećava. Jedan primer tehničke analize je „Moving Average” ili u srpskom jeziku „pokretni prosek”. U ovoj analizi se izračunava prosečna cena u određenom periodu i, ukoliko je trenutna cena manja od prosečne, trejder zna da je valuta u opadajućem trendu, a ukoliko je trenutna cena iznad prosečne, trejder zna da je valuta u rastućem trendu. Momenat u kojem dolazi do preklapanja trenutne i prosečne cene signalizira trejderu da može doći do promene trenda. Na signal gde trenutna cena postaje veća od prosečne, trejder kupuje datu valutu i obrnuto,

Adekvatno korišćenje različitih analiza zavisi od strategije koju budete primenjivali u trgovanju i neophodno je savladati i tehničku i fundamentalnu analizu kako biste potpuno razumeli trgovanje valutama. ■

*Autor teksta je osnivač
International Trading School-a*